

Eich cyf/Your ref P-06-1396
Ein cyf/Our ref LN/00029/24
Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

05 Chwefror 2024

Annwyl Jack,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 18 Ionawr 2024 ynghylch y ddeiseb y mae eich Pwyllgor yn ei hystyried ar gyflwyno trwydded ar gyfer siopau fêps (e-sigarêts) pwrpasol. Rwy'n ymateb gan fod y maes hwn yn fy mhortffolio i.

Rwyf wedi ymrwmo i roi pob mesur angenrheidiol ar waith i fynd i'r afael ag effeithiau niweidiol tybaco ar iechyd yng Nghymru ac i wneud popeth o fewn ein gallu i atal pobl ifanc rhag defnyddio fêps. Rwy'n cytuno â'r deisebydd y gall fêps fod o gymorth i rai sy'n dymuno rhoi'r gorau i ysmegu ac mai dim ond cynhyrchion cyfreithlon yn unig y dylai manwerthwyr eu gwerthu. Fodd bynnag, rydym yn gwybod bod gwerthu cynhyrchion yn anghyfreithlon yn broblem gynyddol a chymhleth, ac felly, gwnaethom roi cyllid i Safonau Masnach Cymru yn ddiweddar i helpu i fynd i'r afael â fepio anghyfreithlon yng Nghymru a diogelu defnyddwyr.

Yn 2022, comisiynodd Llywodraeth y DU yr Adolygiad annibynnol gan Dr Javed Khan¹ er mwyn helpu i lunio'r camau gweithredu sydd eu hangen i fynd i'r afael ag ysmegu. Un o'r camau gweithredu a argymhellwyd oedd cyflwyno trwydded tybaco i fanwerthwyr er mwyn cyfyngu ar argaeledd tybaco. Gan ystyried y cynnydd yn nifer y bobl ifanc sy'n fepio a'r farchnad anghyfreithlon sy'n tyfu o ran tybaco a fêps, mae trwyddedu ar gyfer manwerthwyr tybaco a fêps yn faes y mae Llywodraeth Cymru yn parhau i'w ystyried.

Ar hyn o bryd, rydym yn canolbwyntio ar weithio gyda gwledydd eraill y DU i greu cenhedlaeth ddi-fwg drwy godi oedran gwerthu tybaco yn raddol a mynd i'r afael â fepio ymhlith pobl ifanc.

Ym mis Hydref, lansiodd pedair gwlad y DU ymgynghoriad yn gofyn am farn rhanddeiliaid ar y mesurau hyn. Daeth yr ymgynghoriad i ben ar 6 Rhagfyr a chafwyd 27,921 o ymatebion,

¹ <https://www.gov.uk/government/publications/the-khan-review-making-smoking-obsolete>

1,018 ohonynt o Gymru. Rwy'n ddiolchgar i bawb o Gymru a gyfrannodd. Ar 29 Ionawr 2024, cyhoeddwyd dogfen canlyniadau'r ymgynghoriad² sy'n nodi'r camau gweithredu ar dybaco a fêps y bydd y pedair gwlad yn eu rhoi ar waith. Bydd Llywodraeth y DU yn cyflwyno Bil Tybaco a Fêps cyn gynted â phosibl a fydd yn cynnwys mesurau i:

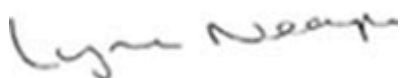
- Newid yr oedran gwerthu ar gyfer pob cynnyrch tybaco, papurau sigarêts a chynhyrchion ysmygu llysieuol fel na fydd cynhyrchion tybaco byth yn cael eu gwerthu'n gyfreithlon i unrhyw un a anwyd ar 1 Ionawr 2009 neu ar ôl hynny, ochr yn ochr â gwahardd gwerthiant drwy ddirprwy a newid hysbysiadau rhybuddio.
- Cyflwyno pwerau i wneud rheoliadau i gyfyngu ar flasau cynhyrchion fepio (rhai sy'n cynnwys nicotin a heb nicotin) yn ogystal â chynhyrchion nicotin eraill a ddefnyddir gan ddefnyddwyr, eu manau gwerthu a'u deunyddiau pacio.
- Cyflwyno hysbysiadau cosb benodedig newydd i Gymru a Lloegr ar gyfer achosion o dorri deddfwriaeth yn ymwneud ag oedran gwerthu tybaco a fêps (rhai sy'n cynnwys nicotin a heb nicotin) a chynhyrchion nicotin eraill a ddefnyddir gan ddefnyddwyr.

Ynghyd â llywodraethau'r DU a'r Alban, mae Llywodraeth Cymru hefyd yn bwriadu cyflwyno deddfwriaeth i wahardd fêps tafladwy, gan gynnwys cynhyrchion sy'n cynnwys nicotin a chynhyrchion heb nicotin oherwydd eu heffeithiau sylweddol ar yr amgylchedd. Wrth fwrw ati â'r holl feysydd hyn, byddwn yn gweithio i sicrhau bod y diwydiant a'r manwerthwyr yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf a bod yr holl fesurau, cyn belled ag y bo modd, yn cael eu mabwysiadu'n gyson ledled y DU.

Er fy mod o'r farn bod y Bil Tybaco a Fêps yn rhoi cyfle unwaith mewn cenedlaeth inni ddiogelu cenedlaethau'r dyfodol rhag niwed yn sgil ysmygu ac atal fêps rhag apelio at blant a phobl ifanc a bod ar gael iddynt, rwyf wedi ymrwymo i fynd gam ymhellach yng Nghymru pe bai'r dystiolaeth yn cefnogi hynny. Bydd fy swyddogion felly yn parhau i ystyried yr opsiwn o gynllun i gyflwyno trwyddedau ar gyfer manwerthwyr tybaco a fêps.

Gobeithiaf fod yr ymateb hwn yn ddefnyddiol. Rwy'n fodlon rhannu unrhyw wybodaeth arall a allai fod o gymorth ichi.

Yn gywir,

Lynne Neagle AS/MS

Y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant
Deputy Minister for Mental Health and Wellbeing

² <https://www.gov.uk/government/consultations/creating-a-smokefree-generation-and-tackling-youth-vaping>